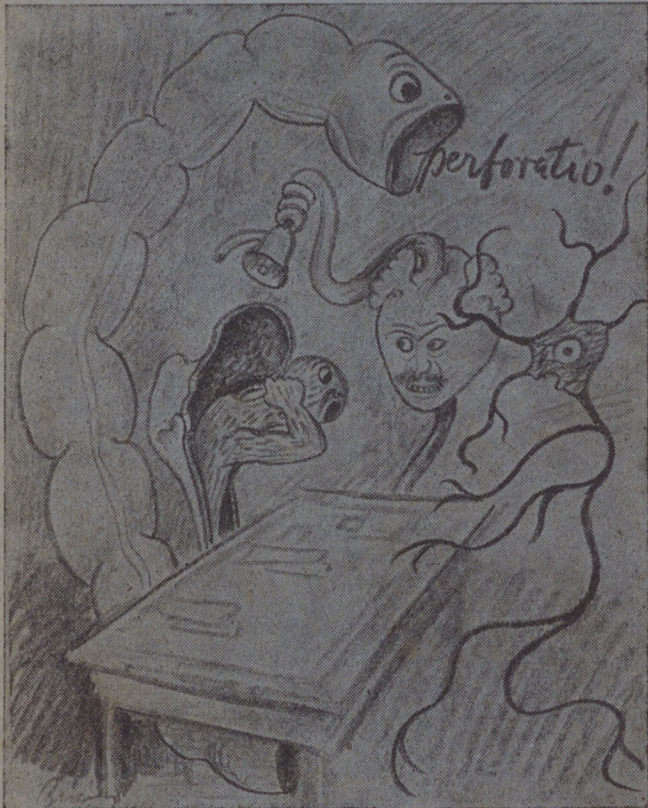

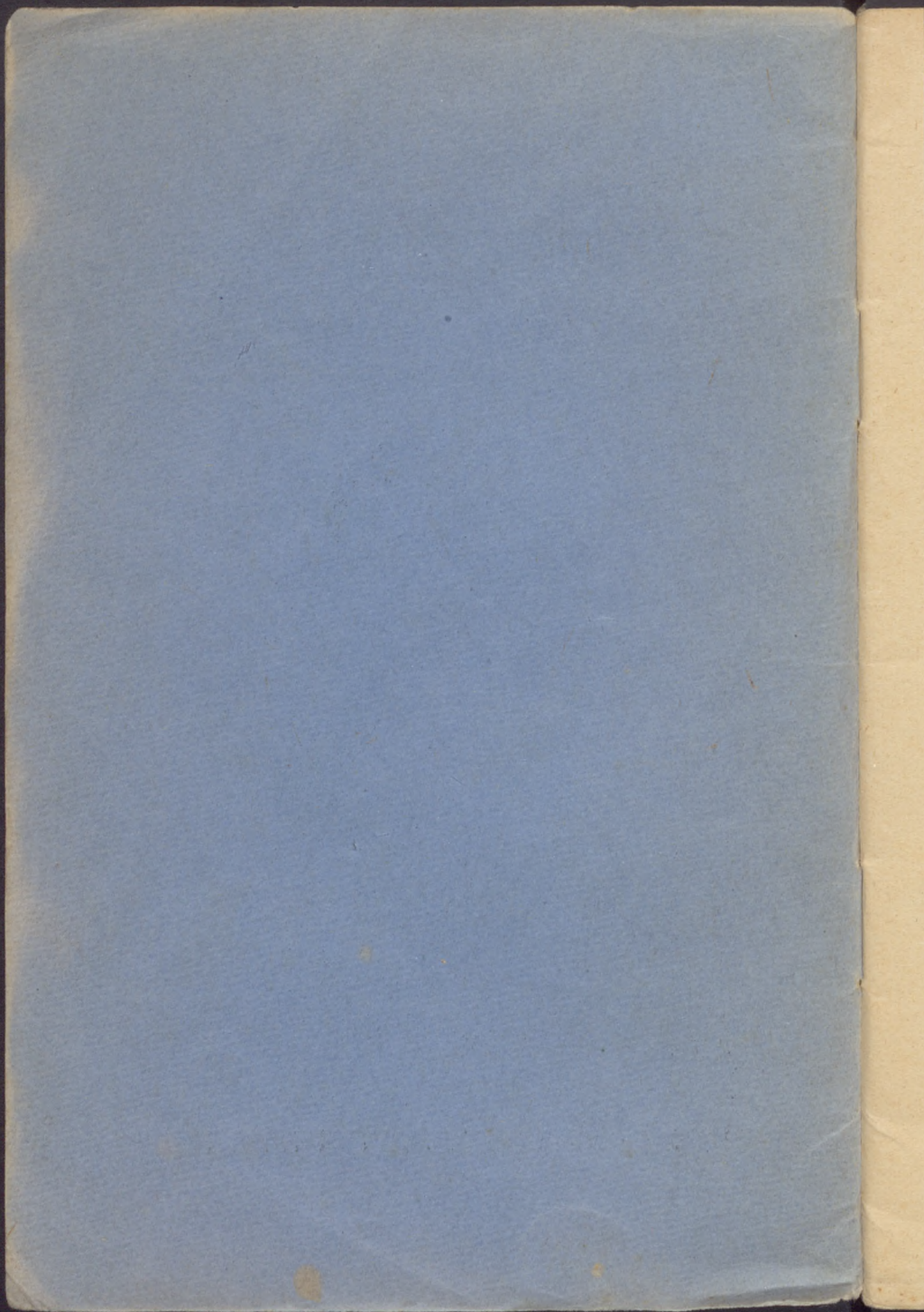
M

175.498

Haditanács
Anthroposban

IRTA: KARINTHY FRIGYES

Haditanács
Anthroposban

ÉLETTAN-POLITIKAI DRÁMA
ÉS TUDOMÁNYTÖRTÉNELEM

ELŐJÁTÉKKAL, UTÓJÁTÉKKAL, HAPPYENDDDEL

IRTA : KARINTHY FRIGYES

BERÉNY RÓBERT RAJZAIVAL

MINDEN JOG FENNTARTVA!

M 175498

Országos Széchényi Könyvtár

Leltári szám:

V530-4140 196 k.

HADITANÁCS ANTHROPOSBAN

JÁTSZAK:

SZÜRKE KÉREG, államfő.

SZIV, miniszterelnök.

CSONTVELŐ, hadügyminiszter.

NERVUS VAGUS, kultuszminiszter.

COLON, kereskedelemügyi miniszter.

BÉCARTIA KÜLÜGYMINISZTERE.

SPASMUS, az összeesküvők vezére.

NERVUS APPENDICULARIS, a Csökevények államtitkára.

PARASIMPATICUS, államtitkár.

HEPAR, PULMO és egyéb szervek.

SCHMALZ, Lézengő Zsirsejt.

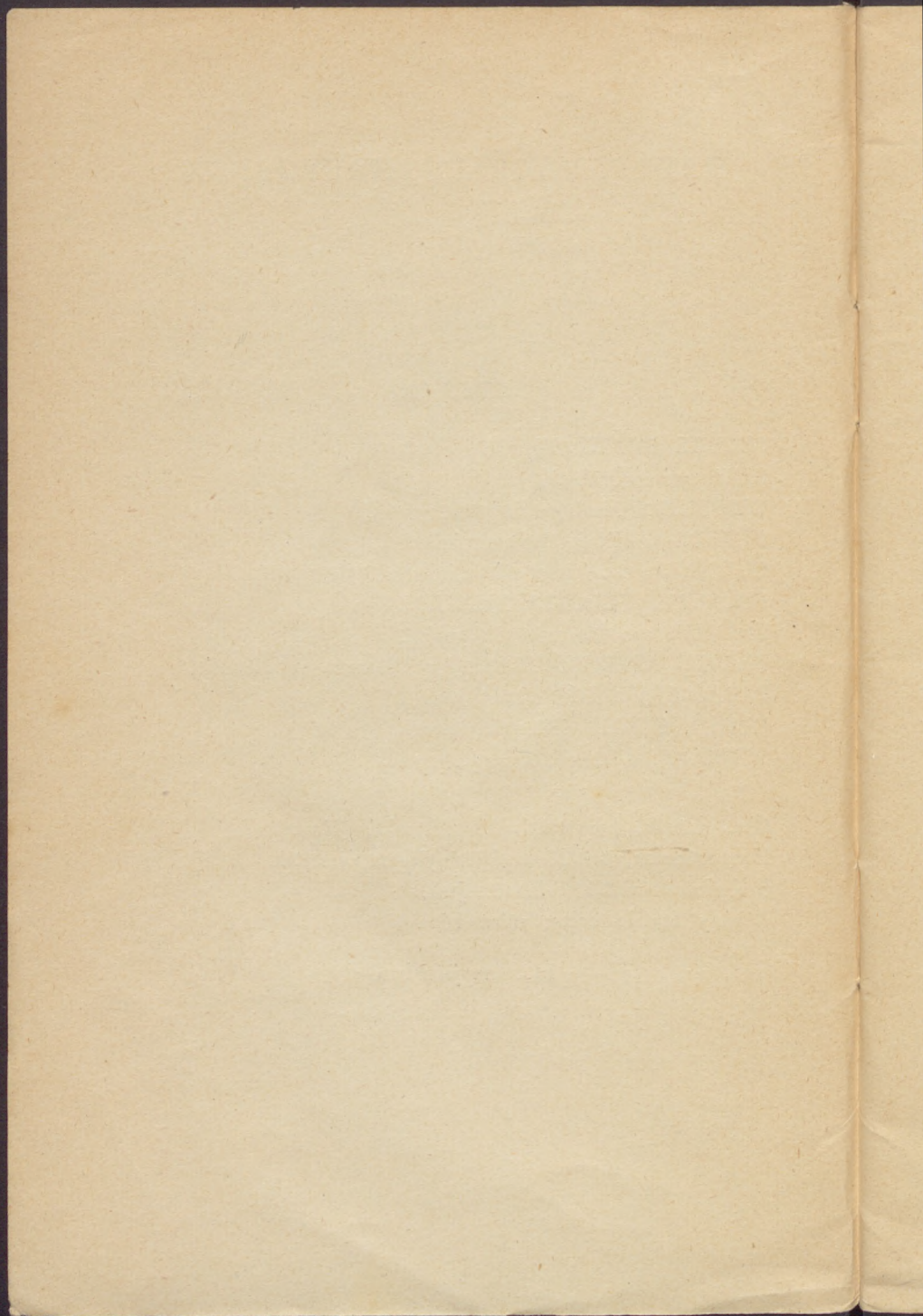
Összeesküvők, konstruktív és destruktív Hormonok.

Fermentumok, tartalékos és tényleges Véresejtek.

Szolgálaton kívüli Fehérvéresejtek.

Néhány Stafilo-coccus, mint kém.

Idő: napjainkban.

ELŐJÁTÉK.

Szin: *Anthropos fővárosának, Gasternek külvárosában, Duodenumban, egy félreeső tasakban. Jelen vannak: anarkista fermentumok, destruktív hormonok, néhány erjedő gomba, stafilo-coccus, több kifestett fehérvérsejt, valamint Spasmus, a Forradalmi Bizottság elnöke és Nervus Appendicularis, a Csökevények államtitkára.*

SPASMUS: Egyedül vagyunk?

NERVUS: Minden rendben. A pilorust bezárták, a visszaömlés csak egy óra múlva kezdődik.

SPASMUS: Nincsenek kémek köztünk?

EGY HORMON: Nincsenek, parancsnok bajtárs. Az utcákon csak néhány vörösvérsejt cirkál. Simpaticust elaltattuk.

SPASMUS: Rendben van. Tehát figyeljete. A nagy vállalkozás, amelynek végcélját, Anthropos államéletének gyökeres megváltoztatását mindnyájan ismerjük...

ANARKISTA FERMENTUMOK (*felzudulva*): Nagyon helyes! Halál az uralkodó rendszerrel!

EGY STAFILO-COCCUS (*koketten, rekedten*): Halál Anthroposra!

SPASMUS: A nagy vállalkozásban fontos határozatot hoztunk. A titkos propaganda eszközeivel sikerült nemcsak Duodenum, hanem az összes külvárosok egész munkássejt-társadalmát tervünknek megnyerni.

DESTRUKTIV HORMONOK ÉS FERMENTUMOK:
Halljuk! Halljuk!

SPASMUS: Ez a terv a következő: Mint tudjátok, Anthropol fővárosának Gasternek, egész kereskedelmi forgalma végeredményben itt, Duodenumon áramlik keresztül, innen kerül a katonai országutakon át a városokba és falvakba. Jól tudjátok továbbá azt is, hogy szövetségeseink, a derék Hepar és Pancreas dolgozó lakószolgálati tagjai azt a napi másfél—két liter anyagot, mely a tápanyagokat bontja, építi és ezáltal az anyagcserét biztosítja...

KÖZBESZÓLÁSOK (türelmetlenül): Tudjuk, tudjuk, térjünk a tárgyra.

SPASMUS: Arról azonban kevesen tudnak, hogy a szövetségeseink által termelt áru jelentékeny része naponta többször visszakerül Gaster piacaira, hogy ott elpusztítsa a Fundus-művek által termelt pepsin fölöslegét és ezáltal nagy bajoktól óvja meg a főváros munkás sejtársadalmát!

NERVUS: Amint azt 1908-ban Boldyreff kimutatta: ez a híres *Regurgitatio Duodenalis*.

SPASMUS: Ugy van! Az igazi forradalmárnak műveltnék kell lennie! (Folytatva) Úraim! Ez a regurgitáció teszi lehetővé, hogy a Fundus-művek által termelt pepsintömeg fölöslege, ami a külső anyagok felvétele után megmarad, ne támadja meg magának a fővárosnak lakosságát is! (Hévvél) És most kérdezem tőletek bajtársak: Kinek a keserves munkája szolgáltatja a fővárosnak a védelmi anyagot?

EPEHÓLYAG-, PANKREAS- ÉS DUOD.-SEJTEK (Kórusban): A miénk, a mi keserves munkánk!

EGY MUNKÁS HEPARBÓL (félre): Attól vagyunk olyan keserűek!

SPASMUS: Ugy van, a tietek, csakis a tietek, barátaim, már pedig ennek a megvetett, alig figyelemre méltatott munkának, amit csakis régi idők *kérődzéséhez* hasonló rabszolga-teljesítménynek tudok minősíteni, köszönheti egész

Gaster, hogy piacot talált a rajta áthullámzó élelmiszer-forgalom számára s ezzel Anthropos életét biztosította. *Nos, bajtársaim, ezt a teljesítményt nekünk módunkban van megtagadni!*

HORMONOK: Ugy van, ugy van, le a rabszolgatartókkal!

SPASMUS: Ha a visszaáramlás elől elzárjuk Gastert, megbéníthatjuk az ország vásárcsarnokát!... A piacot nem találó pepsintermelő munkások, a Fundus-művek kizsákmányolt csőcseléke megtámadja a várost... megakadályozza a forgalmat... kikezdi az alapépítményeket, megtámadja a hámszejteket s akkor, ha az egész sejtársadalmat a törvénytelen állapot meggyengítette, majd hajlandók lesznek szövetkezni velünk!... Külföldi bajtársaink, a nagyon tisztelt Bacteriumok...

EGY STAFILO-COCCUS (*rikácsolva*): Éljen a Nemzetközi Sejtmozgalom! A bacteriumok is csak olyan sejtek, mint ezek a burzsujok itten! Mi szükség külön államokra?!

EGY MASIK STAFILO-COCCUS: Anthropos egyesüljön a Szerves Sejtársadalommal... Bomoljon elemeire! (*Nagy láрма.*)

SPASMUS (*óvatosan*): Ilyen messzire ne menjünk bajtársaim! Mi rokonszenvvel figyeljük a jóindulatu bacteriumok mozgalmát, de ami a belügyeinket illeti...

SCHMALZ (*dörmögve maga elé*): Majd meglátjuk, mi lesz mindebből.

SPASMUS: A mi előkelő bajtársunk Nervus appendicularis ömértósága, aki a haditerv előkészítésében segítségünkre volt, otthagya régente előkelő állását...

NERVUS APPENDICULARIS (*idegesen rángatózva*): No persze kérem... Ott mindenki korrumpálva van... Szürke Kéreg diktátorságot akar... Nekem ugyan nem parancsol... Én az alkotmány híve maradok... Öregebb politikus vagyok, mint ő... Én már Anthropos régi nap-

jaiban, mikor kérem még embrióban volt az ország, lehettem volna kormányfő is... de nekem nem kellett, nekem elég volt a csökevények államtitkársága.

SCHMALZ (*maga elé*): *Savanyu volt a szöllő.*

EGY REFLEX (*izgatottan*): *Ki beszél itt savanyuságról?*

SPASMUS (*hallgatózik*): *Bajtársak, kár volt ezt a savanyuságot emlegetni... Ugy hallom, nyilik a Pílorus!...*

EGY HANG (*kívülről*): *Mindenki a kapuhoz... Paprikaoldó Fermentumok, negyedik osztag, előre!... Tejfőlfelbontó ezred, vissza az átjáróhoz!*

SPASMUS (*sugva*): *Paprikácsirke!... Már megint! Másodszor ebben a ciklusban!... Micsoda munka lesz ezt feldolgozni...*

MIND (*lázban*): *Megint éccakai üzem!... Tulórázás!...*

SPASMUS: *Most mindenki menjen vissza munkahelyére. Dolgozzatok, mintha semmi sem történt volna... Ez a túlhalmozás, amivel odafönn senki sem törődik, csupán a mi malmunkra hajtja a vizet... Óriási mennyiségű sósav és pepsintermelés indul meg, lekonkurrálni a zsír és fűszerbehozatait... Majd meglátjuk, mi történik, ha mi nem adunk védelmet!*

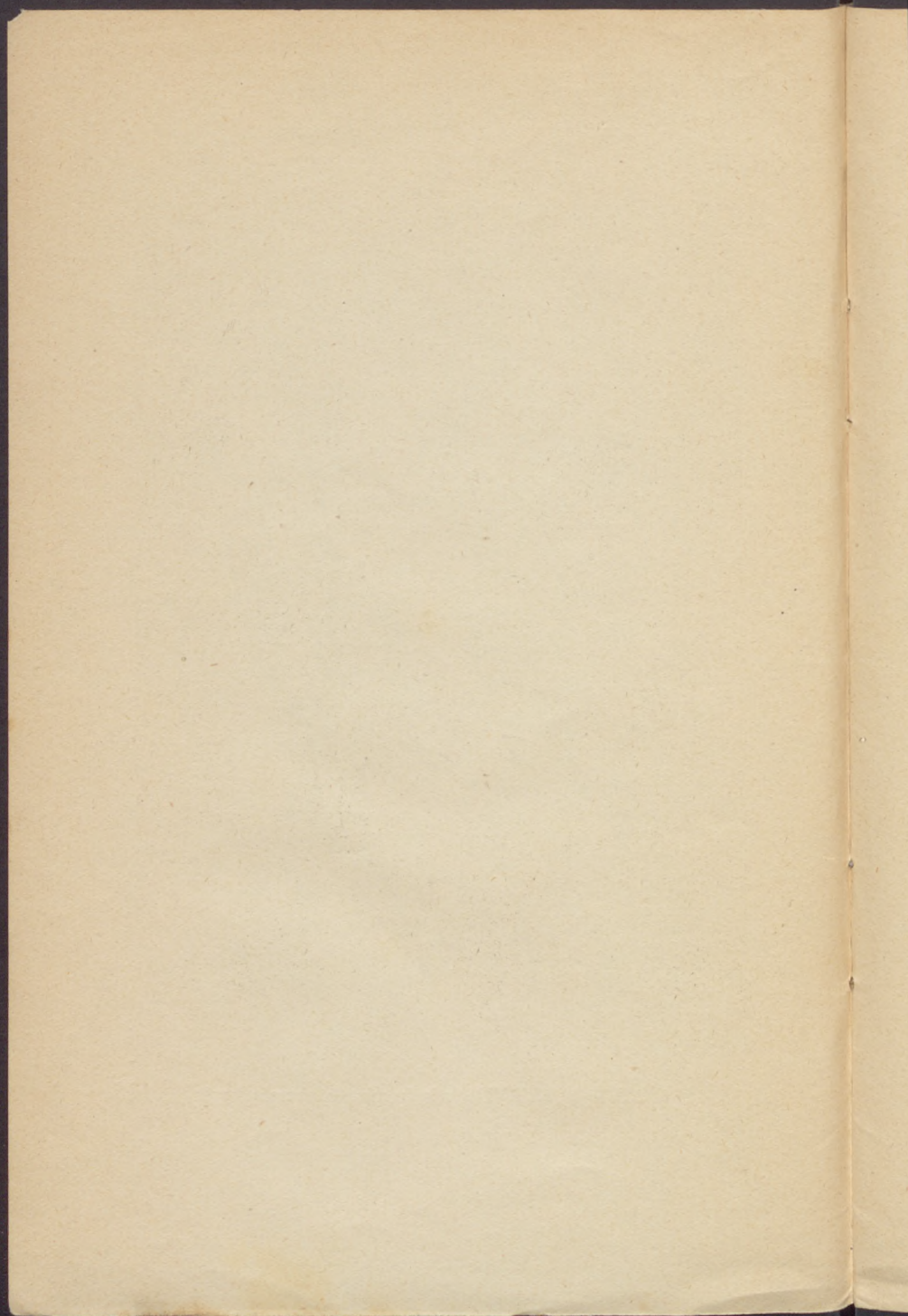
EGY HORMON (*berohan*): *Itt a hiperémia! Jönnek a vörös vérsejtek!... Kinyitni a gyárkapukat!...*

SPASMUS: *Vissza a műhelyekbe!... Vizontlításra, bajtársak!*

(Mindenki szétfut, Duodenum országutján megindul a forgalom, óriási társzekereken cipelik a félig feldolgozott gyomorbennéket a belek felé. Hallani, ahogy Hepar és Pancreas munkásai felvonulnak. Az epe ömölni kezd a csatornákból. A peristaltikus mozgalom, visszafelé megindul Gaster felé. A láthatárt sárgás-zöld felhők borítják el.)

SPASMUS és NERVUS némán rázzák egymás kezét.

EGY HANG (*felülről a telefonba*): Kérem az államtitkár ur öméltóságát!... Nincs a hivatalban?!... Akkor a helyettesét... Azonnal le kell szólni a Fundus Művekhez, hogy még egy szállitmányra van szükség, a déli adag teljesen elfogyott. A Tejfelelháritó különítmény parancsnoka kéreti...

SPASMUS (*hallkan Nervushoz*): Hallod, újabb pepsint kérnek...

NERVUS (*zord mosollyal*): Majd meglátjuk mi lesz ennek a vége.

SPASMUS: Csak ezekre a Fehérvérsejtekre kell vigyázni. Az a gyanum, külföldi ügynökök vannak köztük... Streptococcusok...

NERVUS (*legyint*): Azoktól nem félek. Fő, hogy ezeket a hülye Fermentumokat a kezünkben tartjuk. *Duodenum nagygyá lesz!*

SPASMUS: Nagyobbá, mint Gaster! *Mi leszünk a főváros!*

NERVUS: Ahogy annak lennie kellett volna... Ahogy őseim az intrauterinalis őskorban megálmodták.

SPASMUS: És ennek a ragyogó fővárosnak, amelynek Gaster csak külvárosa lesz — vajjon ki lesz a polgármestere és elnöke? (*Rákacsint Nervusra.*)

NERVUS (*nevetve a kezét nyujtja*): No mit gondolsz? (*Némán rázzák egymás kezét.*) (*l. ábra.*)

SPASMUS: Éljen a felszabadító forradalom — amin, siker esetén, igen szépen lehet keresni — ha kettőn áll a vásár!

NERVUS (*rángatózva, rekedten énekel*): »Ez a harc...« (*Távolról hallani az epeszállító munkások forradalmi énekét.*)

ELSŐ DALBETÉT:

*Fel a harcra májak vesék
Nem kellenek gyermekmesék.
Szervezkedjünk lépek, belek
Vasat üssük, amig meleg.
Vége lesz a nyomornak,
Ha befütünk a gyomornak!
    Sűrű sötét az éj,
    Dühöng a béli szél
    S legyen gyomorfekély!
    Lenyelvén früstököd
    Izzadjon üzstököd!
De hiába früstök s ebéd,
Ha nem adunk hozzá epét!
Hadd tudja minden náció
Mi lesz abban a ráció
Ha jön a revolúció
S nem lesz regurgitáció!*

Függöny.

A HADITANÁCS.

(Vagus kultuszminister, Csontvelő hadügyminister, Colon csere-kereskedelemügyi minister és Sziv miniszterelnök. Szin: a Nyultagyvelő egyik tanácskozó terme, a fossa romboidea, egy héttel az előjáték után.)

SZIV *(csönget):* Uraim, nagyjában tudjuk, milyen komoly ügyben hívtam össze a tanácsot.

MIND: Éljen Anthropol!

SZIV: Hazánk társadalma egyelőre még nem látja a veszélyt; de mi, akik aggódva figyeljük a jövőt, nyílt szemmel kell, hogy szemébe nézzünk bizonyos nyugtalanító tüneteknek, amik az utóbbi időben nap-nap után észlelhetők s amikről már az államfő...

VAGUS: Éljen Szürke Kéreg, szeretett elnökünk!

HEPAR *(sugva):* Hallod a strébert?

NERVUS APPENDICULARIS *(legyint):* Született lakáj — nincs egy független gondolata!

SZIV *(folytatva):* ...amikről már az államfő is értesült. *(Sürgönyt vesz elő.)* »Ma reggel értesítettek a Kabinetirodából, hogy a fővárosból minduntalan nyugtalanító hírek érkeznek. Titkos gyujtogatók járnak-kelnek, egyre-másra kigyullad egy telep, különösen az importhállományok beérkezése után. Sürgős jelentést kérek, mi történt, mi

az oka ennek a nyugtalanságnak.« Két nappal ezelőtt felkértem a kereskedelemügyi miniszter ur ónméltóságát, kérszitsen minderről jelentést.

COLON: Tisztelt Minisztertanács, rövid leszek.

NERVUS APPENDICULARIS (*Heparhoz félre*): De milyen rövid! *A vékonybéllel együtt vagy nyolc méter!*

COLON (*folytatva*): Csak a tényeket sorolom fel a nélkül, hogy a feltehető okokat vizsgálánm. Magam is a tanács bölcsességétől várom a megoldást. A tények a következők: Mintegy hat hónapja a kereskedelemben bizonyos zavar mutatkozik, aminek hatása egyre inkább érezhető különösen a főváros anyagcsereforgalmában, de nyugtalanságot okoznak pénzügyi körökben is. Ugyanolyan import mellett, mint a mult évben, tehát a kereslet és kínálat hasonló körülményei között, egyre fenyegetőbb mértékben kapjuk a tőzsdejelentéseket, hogy *legbiztosabb állampapírjaink, a Fundus-részvények nem tudnak piacot találni.* Másrészt a Fundus-művek műhelyeiben olyan többtermelés mutatkozik, ami a fővárosnak s rajta keresztül az egész országnak gazdasági egyensúlyát is fenyegeti. A pepsint és a sósavat, amit a Művek termelnek, részben felveszi a külföldi kereslet, de e felvétel lezajlása után semmiféle belföldi kereslet nem mutatkozik, *a felhalmozott anyag nyakunkon marad.* Az ilyenformán megmaradt tulprodukcio természetesen a főváros lakosságán bosszulja meg magát. A pepsin éhes és előállt az a helyzet, hogy a *jószág felfalja a gazdát.* A szakértők tanácstalanul állnak e sajátos jelenség előtt, nem tudnak segíteni. A kereskedelem, mely már annyiszor segítette át az országot a nehézségeken, most Önöktől várja a kivezető ut megjelölését.

SZIV (*csenget*): Halljuk, Uraim, a hozzászólásokat!

CSONTVELŐ (*recsegő hangon*): Mit kell itt sokat hozzászólni?!... *Kevés a haderő!*... Kérek felhatalmazást a negyedik korosztály beöltöztetésére — *három brigád Vörösvérsejtét a fővárosra, majd az rendet csinál!*

VAGUS (*idegesen és gunyosan*): A hadügyminiszter ur öngagyelméltósága mindjárt a mozgósításra gondol. Ha mi nem vigyáznánk, már régen kitört volna a háború!... (*Csontvelőhöz fordulva.*) Megbocsát, Excellenciád, de javaslatát nem is értem, mert hisz a katonaság összpontosítása ebben az esetben kivételesen nem javitaná, hanem fokozná a zavarokat, mert kétségtelenül emelné a vérbőséget és gyulladást.

HEPAR: Talán olajért kellene a külföldre fordulni?

TÖBBIEK (*nagy lármában*): Micsoda? *Olajat a tüzre?*

COLON (*erélyesen*): Ilyen megterhelések ellen eleve tiltakozom! Akkor inkább azt ajánlom, hogy Anthropos szüntesse be a tejfeles paprika felvételeket, *tartson diétát és feküdjék le!* (Óriási láрма.)

SZIV (*csenget*): Kérem uraim! *Tartózkodjunk az ilyen kivihetetlen ajánlatoktól. Anthropos ebbe sohasem fog beleegyezni!* Mit szólnának az urak a sodabicarbonáthoz?

COLON: A Gázművek már ismételten és határozottan *tiltakoztak a soda merényletek ellen!* Már ugyanis eleget marta a nyálkahártyáinkat, de a puffadást sem bírjuk, amit okoz! *Ezt Anthropos előtt már említeni sem lehet!*

MIND: *Nem, nem, soha!* Ez már elég bajt okozott! (Óriási láрма és felzudulás.)

SZIV (*csenget*): Nyugalom uraim. Vigyázzunk a szisztolémra. Önök jól tudják... (*szerényen*), hogy az a kis neurosisom... ha nem is éppen vitium...

HEPAR (*sugva, megvetően*): Már megint a billentyűit félti! Azért mondom, egy zongoraművész ne menjen miniszterelnöknek! Láttuk Paderevsky példáját.

PARASIMPATICUS *államtitkár*: Én a magam részéről (*óvatosan*) atropint ajánlanék... szerény nézetem szerint csupán arra van szükség, hogy a *Fundus-művek* termelését lecsökkentsük, amire helyre állna a termelés és fogyasztás egyensúlya.

VAGUS: Mi? Atropin? Gyorsítani a szívműködést?

SZIV (*aggódva*): Micsoda? *Erről szó sem lehet!*

CSONTVELŐ: Jól néznénk ki! Vége lenne az izom-tónusnak, az utak járhatatlanokká válnának, mindenki megszüntetné a munkát, a fegyelem megszűnne.

PARASIMPATICUS: De a vasomotorok...

CSONTVELŐ: *Süsse meg a vasomotorjait!*

VAGUS: Uraim! Az egész zavarnak az az oka, hogy Gaster polgársága ideges. *A pepsin-papírok esésének lelki okai vannak...* Fel kell világosítani, nevelni kell a polgárságot. Volt szerencsém tárgyalni erről az államfő öccellen-ciájával. Az idegességet kell megszüntetni... Azért ajánlottam öccelleneciájának, hallgassa meg azt a híres psychoanalitikust...

CSONTVELŐ (*az asztalt veri*): Psychoanalitikus!... Öreganyánk térdkalácsa!... *Talán gyermekkori élményektől fáj az ország hasa, ha füstölt csülköt etetnek vele ecetes tormával?!...*

(Nagy zaj.)

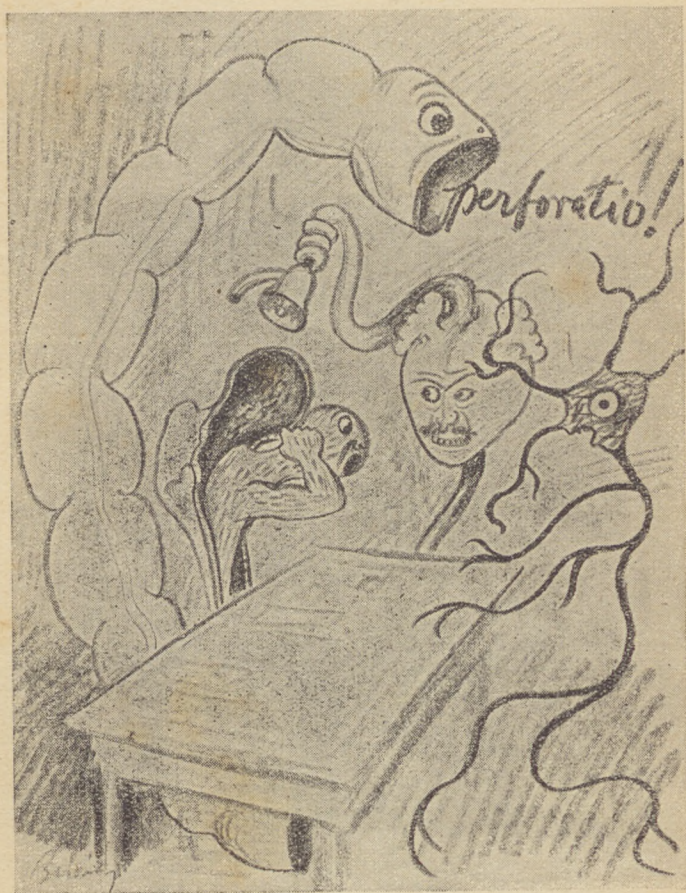
SZIV (*csenget*): Uraim — mig mi itt vitázunk, végzetes dolgok történnek a fővárosban. E pillanatban kapom a telefonjelentést, hogy a duodenumi országút közelében lázadás tört ki... A sztrájkoló munkások felszedik a hámburkolatot és barrikádokat emelnek...

COLON (*rémülten*): *Erosió! Fekély!*

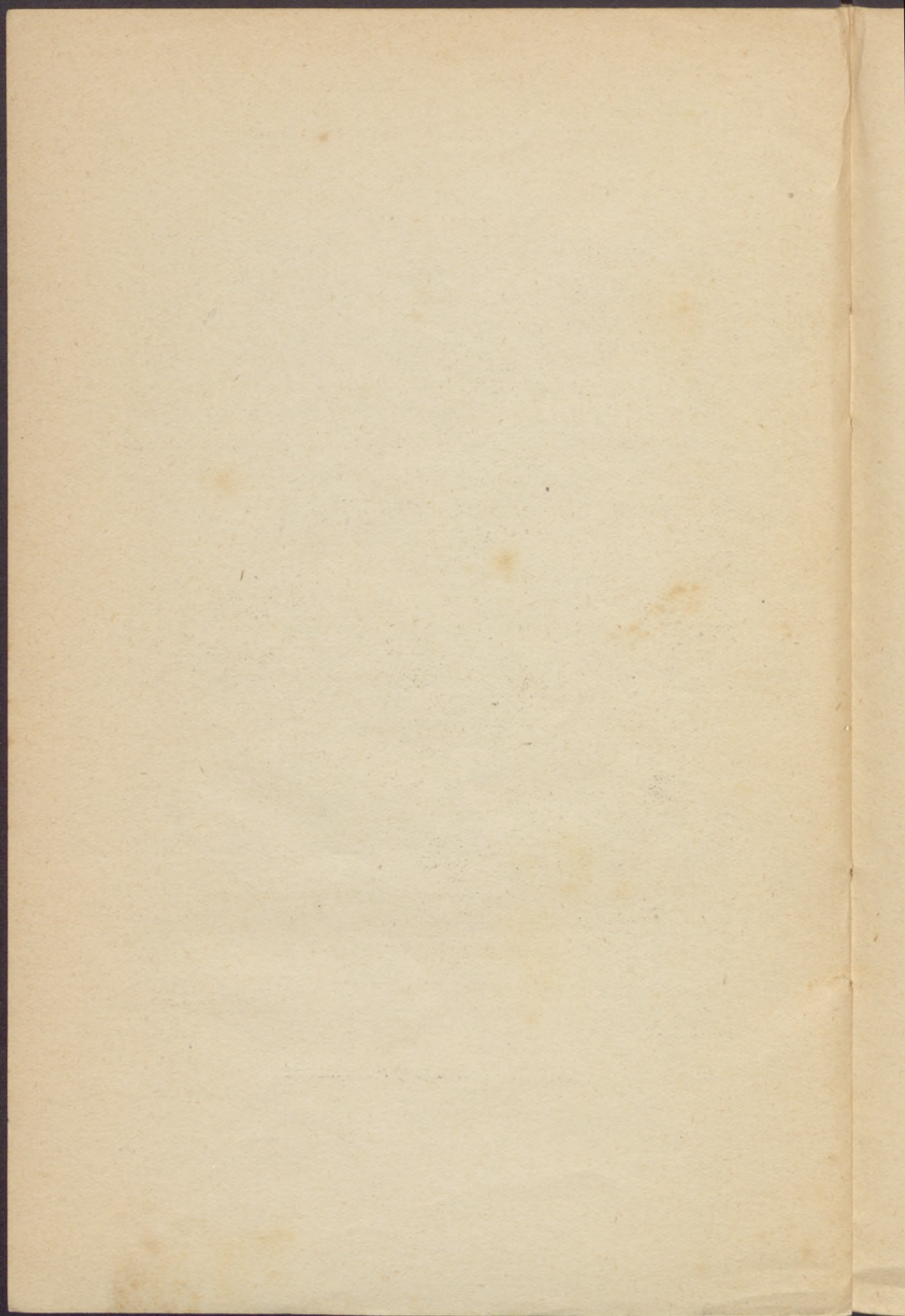
SZIV: Ugy van... A felszedett burkolat helyén megszűnik az ellenállás... Ha a fűszerszállitmány oda ér...

COLON: Szétszedik az egészséget!... Áttörik a falat... A forradalmárok rázudulnak a Peritoneumra... *Perforációl (l. ábra.)*

(Nagy zaj.)

COLON (rémülten) : Perforáció!

SZIV: Uraim — itt azonnal cselekedni kell.

CSONTVELŐ (*magánkivül*): Katonákat oda, mozgósítani kilenc ezredet!

COLON: Ördögöt!... Éppen ellenkezőleg!... Mindenki vissza a kaszárnnyákba.

SZIV: Uraim! Én nem vállalom a felelősséget. Azonnal érintkezésbe lépek az államfővel... Intézkedést kérek tőle... Hol a külügyminiszter?

COLON: Ki kell nyittatni a pilorust! Az egész forgalmat, akár meg van emésztve, akár nem, át kell bocsájtani.

SZIV (*a telefonnál*): Csöndet kérek uraim, az államfő öccsellenciája... (*hallgat, aztán leverten leteszi a kagylót.*) Végső elkéserezésében szódacarbonát rendelt.

COLON (*készerűen nevet*): Ujabb gáztámadás! Láttuk sokszor az eredményt! Hiszen a szódaszállítók egy követ fujnak a sztrájkolókkal... nem érdekük, hogy a normális üzem helyreálljon! Nekik mindegy, a pepsin pusztítja el, vagy a lug marja fel Gastert...

VAGUS: Majd meglátjuk, lehet-e erőszakkal kormányozni. Ezzel csak azt érjük el, hogy a kereskedelem teljesen megszűnik — *devalváció, államesőd!* Én nem vállalom a felelősséget! (*Elrohan.*)

CSONTVELŐ: Beadom a lemondásomat!... (*El.*)

VAGUS: Kihallgatásra jelentkezem... Itt csak a lélek segít! Éljen Freud!... (*El.*)

CSONTVELŐ: Beadom a lemondásomat!... (*El.*)

PULMO HANGJA (*kivülről*): A légutakat már elzárja a fejlődő gáz... Nyissák ki a sphinctereket!

Hallatszik a sztrájkolók dala:

MÁSODIK DALBETÉT.

(»Ég a kunyhó« dallamára.)

Ég a gyomrod, ropog a szád
Ha nyeled a bicarbonát.
Míg a bikát szorongatod
A karbónát elszalasztod.

(Ad notam »Zsindelyezik a kaszárnya tetejét«.)

Röntgenezik a gyomromnak belsejét,
Mind elvitték a hámsejtek elsejét.
Maradt benne belladonna, papavér,
Isten veled szilvásgombóc, bikavér.

(Mind eltávoznak.)

SZIV (egyedül a telefontól): Te vagy az excellenciás uram?

ALLAMFŐ HANGJA (a telefonban): Én... Rémes jelentéseket kapok... Félek, hogy az intézkedések csak ideig-óráig segítenek... Tele beszélnek a fejemet. Ez a Vagus so hágy békén, éppen most jelentkezett, de nem fogadom... Ugylátszik, csakugyan igaz azzal a sztrájjal...

SZIV: Pardon, excellenciás uram, valaki örült fontos ügyben keres itten. Azt mondja élet-halálról van szó. Meghallgatom, aztán majd jelentkezem. (Leteszi a kagylót, a szolgálattelvő vérszejthez.) Eressze be!

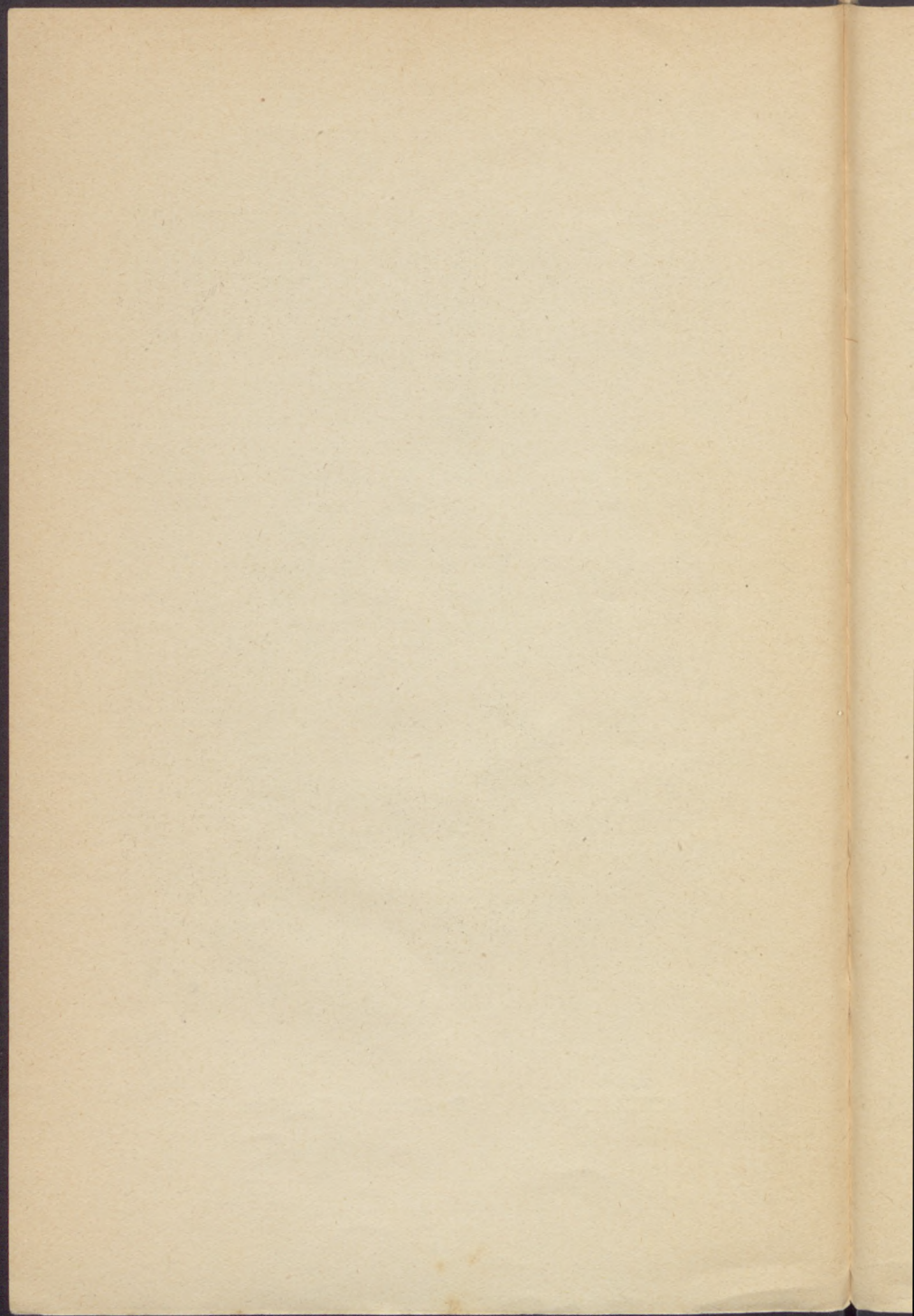
SCHMALZ (rongyosan, elcsigázva becsöppen a pitvarajtóról.)

SZIV: Mit óhajt?

SCHMALZ (sugva): Beszélhetek bizalmasan a Kegyelmes Urral? (l. ábra.)

SCHMALZ (*súgva*): Beszélhetek a Kegyelmes Úrral?

SZIV: Egyedül vagyunk.

SCHMALZ: Duodenumból jövök, az összeesküvők főhadiszállásáról.

SZIV (*csodálkozva*): Összeesküvők?!

SCHMALZ: Sejtettem, hogy itt nem is tudnak róluk, a bajok okát Gasterben keresik. Nos, tudja meg Kegyelmes Uram, hogy hat hónapja folyik az ország fővárosának aláaknázása, Spasmusnak és kétszinű államtitkár barátjának a vezérlete alatt. Én is köztük voltam, de nem bírta tovább a lelkiismeretem... (*Megtörve.*) Én szeretem a hazámat, Kegyelmes Uram és inkább őket árurom el, mint Anthropost, még ha nem is osztom mindenben a kormány felfogását.

SZIV (*izgatottan*): Beszéljen!

SCHMALZ: Duodenum hat hónapja amerikázik. Nem szállítják az epét, ami felvenné a pepsinfölösleget.

SZIV (*billentyűjéhez kap*): Hát persze, — most már értem! Ennek az ellenőrzésére senki se gondolt.

SCHMALZ (*legyint*): Mit tudnak a maga nagyképű miniszterei!... A Regurgitációnak senki nem tulajdonított fontosságot... Most az összeesküvők kihasználták ezt a helyzetet.

SZIV (*gyanakodva*): És mivel bizonyítja mindezt, amit elmond?

SCHMALZ: Csináljanak próbát. Az államhatalomnak módjában van karhatalommal hozni fel epét Duodenumból, majd meglátjuk nem szünik-e meg azonnal az erosiót okozó sztrájk.

SZIV: Maradjon itt. (*A telefonba.*) Excellenciás uram — van módodban szakértőt azonnal meghallgatni?

AZ ÁLLAMFŐ HANGJA: Véletlenül itt van éppen Be-cartia külügyminisztere.

SZIV: Átküldök egy jelentést, bizonyos összeesküvésről, amit épp most lepleztem le. Ha informátorom nem vezetett félre...

ALLAMFŐ HANGJA: Maradj a telefontól, míg elolvasom. *(Szünet után hallani a rádióban az államfő beszélgetését Becartia külügyminiszterével.)*

ALLAMFŐ: Van rá mód erővel behatolni Duodenumba s átszállítani az epetermelést Gasterbe?

BÉCARTIA KÜLÜGYMINISZTERE: Mi sem egyszerűbb. Gumivonatokat bocsájtunk le, felvesszük az epét, elzárjuk az alsó sineket és az egészet felküldjük Gasterbe.

ALLAMFŐ: Rendben van. Azonnal meg kell csinálni. *(A telefonba.) Szív?! Kérlek viselkedj nyugodtan, nem kell izgulni... Idegen csapatok fognak teljes rendben átvonulni a fővárosban.*

(Nagy lőtás-futás... A Bárzsing-szorosban megjelenik a gumivonat, a lokomotív áthatol Gasteren, ahol a lakosság szájátva nézi a különös látványt, azután, szétkergetve a csöcselékot, erővel kinyitják Pilorust, ezen át Duodenumba vonulnak és hatalmas eperakományokat szállítanak Gasterbe.)

(Szünet.)

SZIV *(telefonnál izgatottan)*: Mi ujság?

COLON *(örömmel)*: A legjobb, kegyelmes uram. A sztrájk megszűnt. Pepsin és sósav-felvétel tökéletes. Közélemezés kielégítő. A Fundus papirok emelkedtek. A felbontott burkolatnál egyelőre semmi baj. A hámsejtek már munkába álltak s ha így megy tovább, hamar rendbe jön minden.

SZIV: Nagyszerű. Azonnal jelenteni fogom a dolgot. Felvételi képesség?

COLON: Kifogástalan. Azt hiszem, jöhet a bécsiszélet uborkasalátával.

SZIV *(a másik telefonba)*: Excellenciás uram — a legjobb ujságokat jelenthetem. A beavatkozás remekül sikerült.

Kifogtunk az összeesküvőkön — ugylátszik informátoromnak igaza volt. Majd ki kell nevezni valahová.

ALLAMFŐ HANGJA (*aggódva*): Igen ám, de ne felejtst el, ezt a külső beavatkozást nem lehet fenntartani normális állapotok között.

SZIV: Mit tegyünk?! Erővel leverni a lázadást? Csontvelő nagyon háborus hangulatban van...

ALLAMFŐ HANGJA: Nem, nem, mindent csak nem polgárháborut! Semmi erőszak! Semmi sebészet!... Ugy kell tennünk, mintha nem vettünk volna észre semmit.

SZIV: Nekem van egy ötletem.

ALLAMFŐ HANGJA: Mi az?

SZIV: Nem lehetne külföldről epét szállítani a fővárosba?

ALLAMFŐ: Mondasz valamit.

SZIV: A dolog nagyon egyszerű. Gaster megkapja a szükséges epemennyiséget, megszűnnek a bajok, egy idő múlva az összeesküvők látván, hogy nincs rájuk szükség, rájönnek, hogy hiábavaló a munkájuk, ilyenformán nyakukon marad az egész termelés. Végeredményben nem nekünk ártanak, hanem önmaguknak. S anélkül, hogy erőszakot alkalmaznánk, eljön a nap, amikor saját belátásukból, kényszerűségből nyitják meg a forgalmat és helyre áll a normális anyagcsere, a helyes és egészséges körforgás.

ALLAMFŐ (*lelkesen*): Nagyszerű!... S a szállított anyagban propaganda iratokat lehet becsempészni Duodenumba, amely felvilágosítja az ottani munkásságot...

SZIV (*kétkedve*): De kapunk-e elegendő epemennyiséget külföldről?

ALLAMFŐ (*az alkotás lázában*): Ha nem kapunk, magunk fogunk készíteni... Semmi akadály... Én ilyesmiről már régen tárgyalok külföldi államfőkkel... Egy tehetséges feltaláló járt nálam hetekkel ezelőtt és egy mester-séges készítményt mutatott, ami nemcsak arra alkalmas, hogy

megfelelő adagban epével lássa el a fővárost, de olyan anyagot is kever mellé, ami teljesen megváltoztatja Duodenum munkásainak mentalitását... Naponta négy szállítmányt lehet kibocsájtani belőle...

SZIV (*lelkesen*): Valami jó nevet kellene találni, hogy az akció hazafias jellegét hangsúlyozzuk!... Talán ezt: Salvanthropos.

ALLAMFŐ: Legyünk szerényebbek. Legyen a neve: SALVACID! (*l. ábra.*)

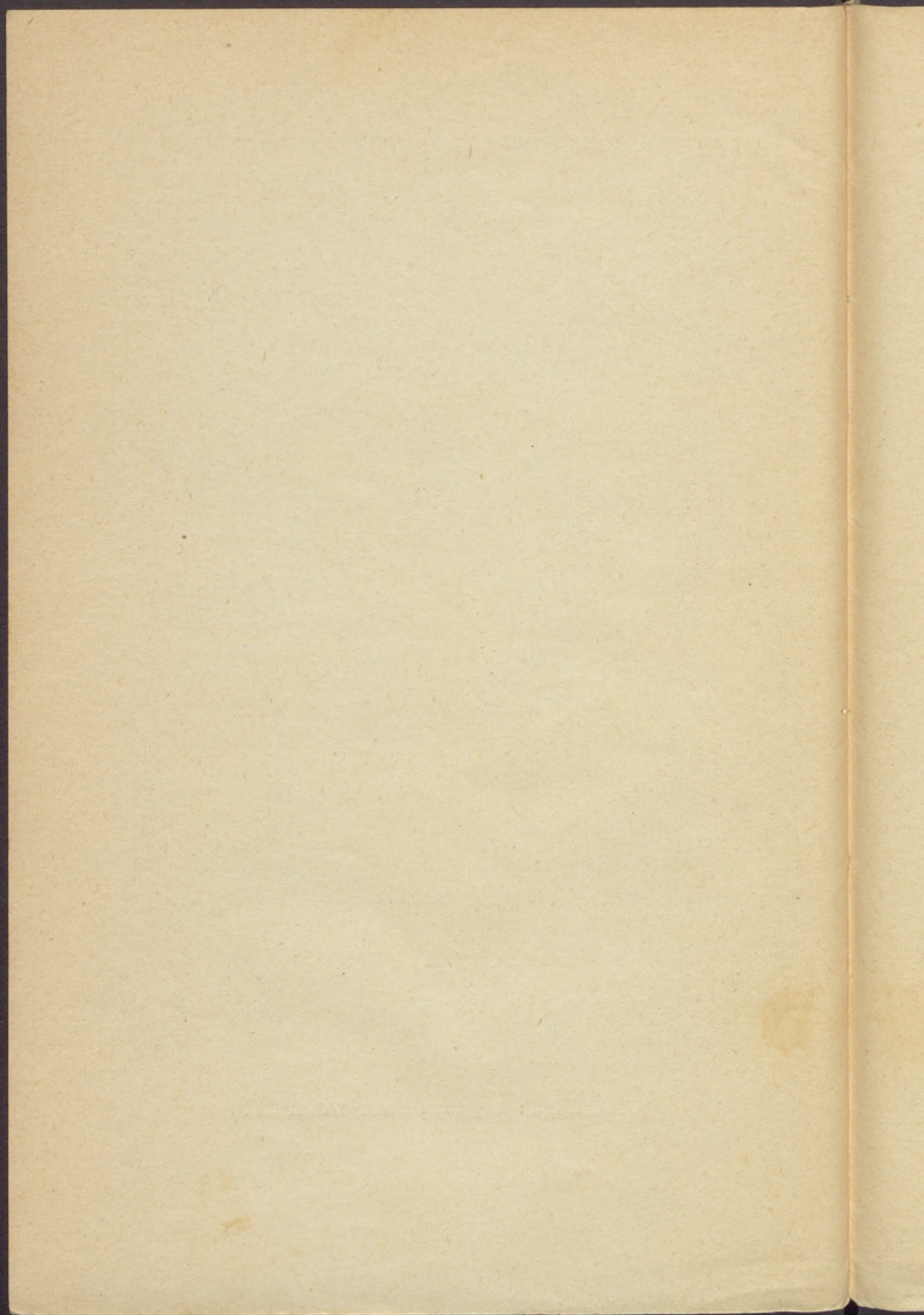
SZIV (*lelkesen*): SALVACID!

ALLAMFŐ: Azonnal intézkedem, hogy a gyártás meginduljon. Kérek vért!

(*Diszfelvonulás indul Cerebrum vára felé. A várban nagy izgalom, lőtás-futás. Emlékképek, emigrammok futnak, titkos akciókkal a kombinatív osztály felé, ahol az új szeranyagát állítják össze. Ezeket a szavakat hallani: »Spasmus.... hyperpepsia... Thujon... cholsav... A szín lassan ki-világosodik.*)

ÁLLAMFŐ: Legyen a neve: SALVACID!

UTÓJÁTÉK.

(Két hónap múlva.)

Szin: Szív hálókamrája, a jobb pitvarban. Egészséges szívhangok. Athallani a léleketvételt. Éjszaka.

SZIV (*hirtelen gyanus zörejre riad. Kibujik az ágyból és a sötétben nyakon ragad valakit*): Hé!... Világosság!... (*Fény gyullad ki.*) Ki vagy?!

SPASMUS (*lesütött fejjel*): Ne csináljon lármát, kegyelmes uram, minek ébresszük fel az egész várost? Inkább bevallok mindent.

SZIV: Kicsoda Ön?

SPASMUS: Spasmus vagyok.

SZIV (*diadallal*): Ah! Spasmus... Duodenum lázadó vezére!

SPASMUS (*keserűen*): Igen. Régi dicsőség... Megbuktunk, vége a komédiának...

SZIV: Mi történt?

SPASMUS (*legyint*): Hogy mi történt?! Ön kérdi?... Ez az átkozott szer...

SZIV: Ah!...

SPASMUS: Egy darabig próbáltunk ellenállni. Hiába... Gasternek nem volt többé szüksége ránk... Minden a legnagyobb rendben ment, mióta ez az új anyag elterjedt... A hámsejtek cserben hagytak bennünket, felhagyták a sztrájk-

kot, az erosió elmúlt, a lézió megszűnt... Mit tehetünk a felhalmozott epével, amire nem volt vevő? Elvesztettem a tekintélyemet. Tegnap este bizalmasan figyelmeztettek, hogy mondjak le önszántamból a vezérségről, Duodenum munkásai el vannak szánva, mint jó hazafiakhoz, Anthropos derék polgáraihoz illik, felajánlják termelésüket Gaster lakosságának s hajlandók szerződést kötni, hogy mától fogva elegendő mennyiséget termelnek, bármilyen nagy is a szükséglet.

SZIV: És Ön?

SPASMUS (*vállat von*): Mit tehettem? Nekem már befellegzett. Utolsó kétségbeesésemben merényletre szántam el magam. Egy félórával ezelőtt lopóztam be a pitvaron át azzal a szándékkal, hogy beférkőzve a billentyük közé, megállítsam az egész vérkeringést. (*Szünet.*) Most itt vagyok, mindent tud. Tartóztasson le.

SZIV (*rövid habozás után oda megy hozzá, a szemébe néz*): Nem, nem Spasmus, én nem tartóztatom le magát. Én tudom, hogy a maga helyén minden tehetségnek érvényesülni kell a jó ügy szolgálatában. (*Szünet után meghatottan.*) Tudna még jó hazafi lenni?

SPASMUS (*elernyedve*): Kegyelmes uram...

SZIV (*melegen*): A peristaltikus működés ellenőrzésére új főfelügyelőre van szükségem... Vagus nem bírja már az egész strapát... Nos? (*Szünet.*) Kezet rá!...

SPASMUS (*könnyekkel a szemében le akar térdelni*): Kegyelmes Uram!...

SZIV (*meghatottan*): Alljon fel!... Legyen a jövőben tisztességes!... Holnap megkapja a kinevezését... A jelszó...

SPASMUS (*lelkesen*): Éljen Athropos! Éljen Gaster! Éljen Szürke Kéreg!

SZIV (*enyelegve*): No és a SALVACIDOT se felejtse el — végeredményben neki köszönheti erkölcsi megváltását.

SPASMUS (*elszántan*): Óhajtom is, hogy az Államfő mindig készenlétben tartsa, soha el ne felejtse ennek a szernek a nevét — emlékeztetésül, ha valaha meg találnék szédülni!

SZIV: Ugy legyen! Lelkedben hit — tarsolyodban Salvacid!

SPASMUS: Hiába — szive csak a szívnek van, ebben az országban!

HARMADIK BETÉT.

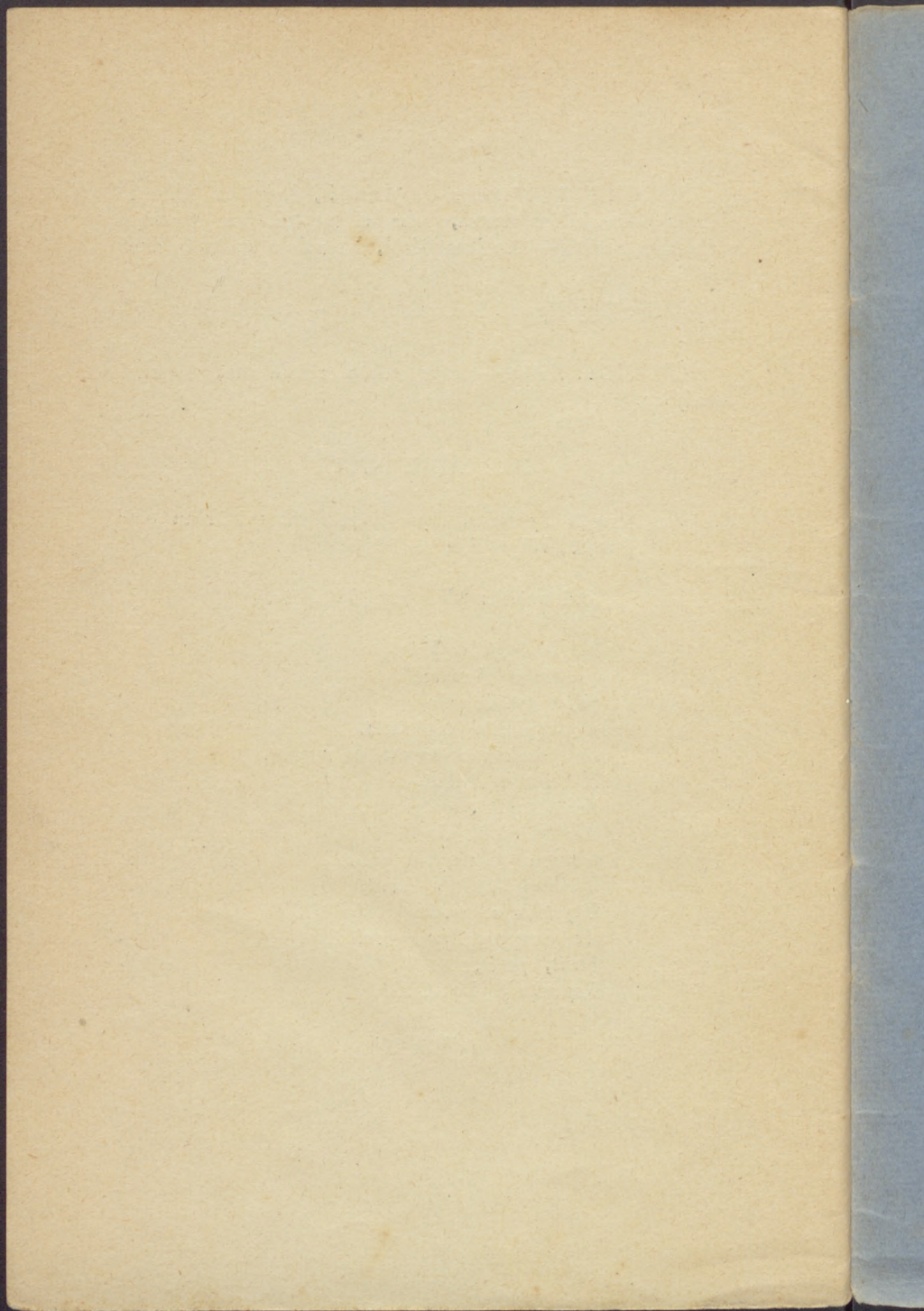
Éneklük: Sziv és Spasmus, tánc kíséretében, miközben Sziv saját billentyűin kíséri a dallamot.

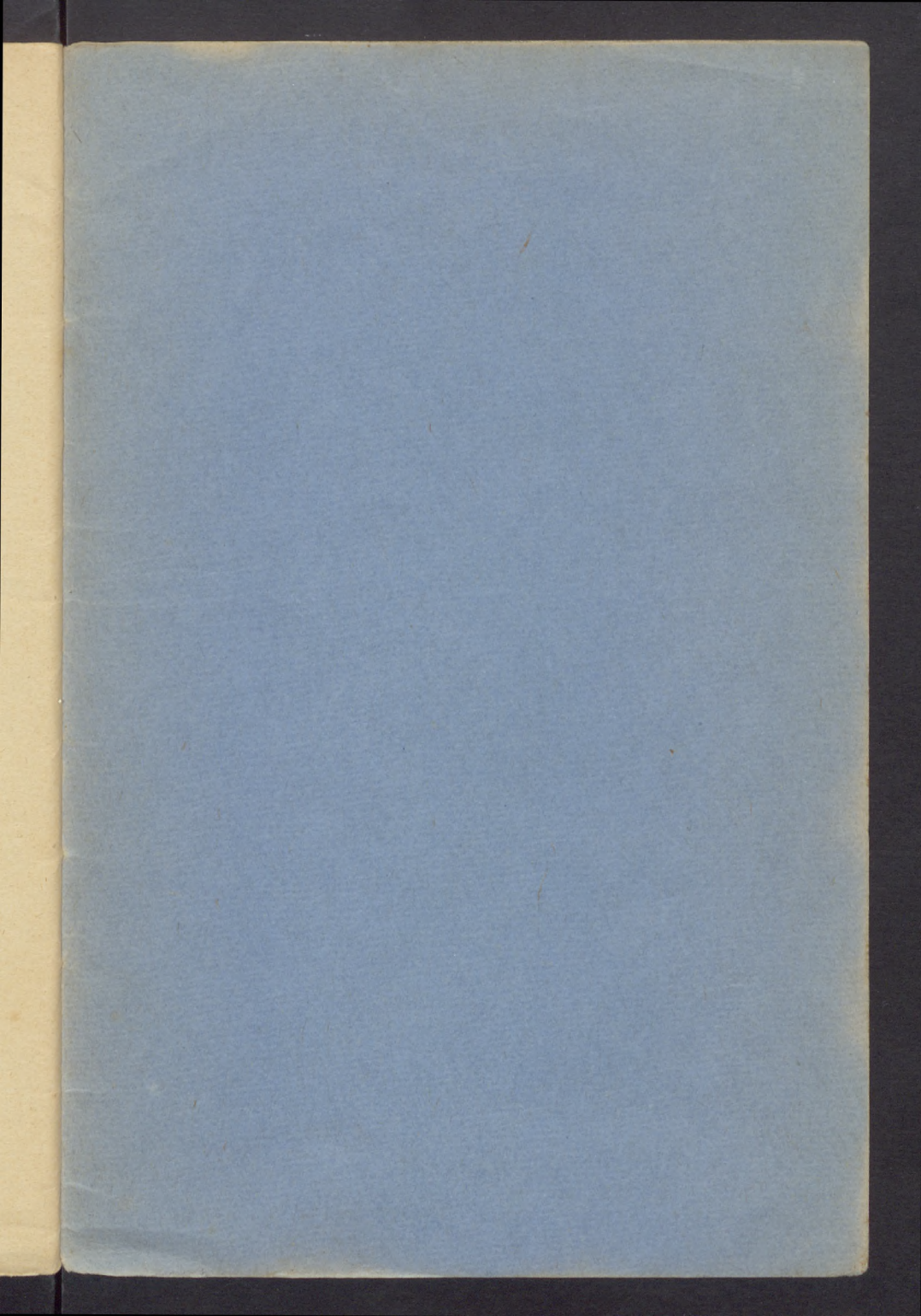
(Ad notam: »Ha férfi lelkedet«.)

Ha a legjobb falat
Torkodon lecsuszáék,
És a gyomorfalad
Könnyelmün tépi szét,
Ne gondolj szörnyüt és nagyot,
Mütétet és halált,
Se Atropint, se alkalit,
Amely savat kivált.
Gondolj szerényt s picit
Kérdezd Jenőt s Lacit,
Egyetlen szer van: SALVACID
Az meggyógyítja a pacit,
Pacit, pacit,
Naponta SALVACID!

(Függöny.)

Budapest, postabélyeg kelte.
VIII. Üllői-ut 42.

Igen tisztelt Doktor Ur!

Kérjük, fogadja szívesen a tudománynak és humornak ezt a kis kompromisszumát.

Remélhetőleg Ön is mulatságosnak fogja találni.

*Az is előfordul néha, hogy a komédia alapgon-
dolata komoly és — megszívlelendő.**

*Készítményünket a tuloldalon röviden ismertetjük;
romániai vezérképviselőnk: Dr. Raaber Árpád Szt. István
Gyógyszertára, Oradea, Str. I. C. Bratianu No. 60, kész-
ségesen szolgál további felvilágosítással, mintával és orvosi
irodalommal.*

Kitünő tisztelettel:

T R E S

*Gyógyszervegyészeti, Ipari és Kereskedelmi
Részvénytársaság.*

SALVACID javallatai: Gyomorrontás, savtultengés. gyomorhurut, gyomor- és nyombélfekély.

Miként ismeretes, az egészséges gyomor épségben tartásánál jelentős szerepe van a duodenális bennék visszafolyásának: az u. n. duodenális regurgitációnak. Gyomorfekélyben szenvedő beteg duodenális regurgitációját gyomorba vezetett kettős szonda segítségével állította helyre Dr. Bécart, a párizsi Bellan kórház gyomorosztályának vezetője, oly módon, hogy a duodenális nedvet az egyik szondán felszívta és a másik szondán azonnal a gyomorba fecskendezte vissza. Ezáltal nemcsak a fájdalmak azonnali megszűnését érte el, hanem az eljárás ismétlésével objektív javulást is. Ily folytatólagos kezelés a beteg szervezetét tulságosan igénybe venné; a Bécart-kísérlet tehát elméleti jelentőségű: megmutatta, hogy mennyire kívánatos a duodenális regurgitáció helyreállítása.

Ezen eszményi cél gyakorlati megvalósítására szolgál a

SALVACID. Hatásmódja:

Antispasticus anyagai lehetővé teszik és elősegítik a duodenális regurgitációt és ezzel gyakorlatilag helyreállítják a gyomor fiziológiás önvédelmét.

A duodenális regurgitáció fokozatos helyreállításáig, továbbá oly esetekben, ahol a visszafolyás gyógyszeres helyreállítása anatómiai elváltozások miatt nem lehetséges, ellátja a gyomornyálkahártyát a szükséges antipeptikus anyagokkal.

Az epe a felületi feszültség megfelelő csökkentésével a hatóanyagoknak a felszínen egyenletes vékony rétegben való gyors eloszlását és oldódását teszi lehetővé, tehát a hatóanyagok vehikuluma.

A SALVACID-ban foglalt fiziológiás mennyiségű alkália azt a célt szolgálja, hogy a hatóanyagok gyorsan feloldódnak.

SALVACID-dal, gyakorló orvosok által és neves klinikákon, a világ minden részében végzett kísérletek hosszú sora igazolja a készítmény páratlanul jó kauzális hatását.

SALVACID összetétele:

- 1 % Thujoncholylglycin (Tetraacetylglycocholythujylamin)
- 14 % Acidum tetraacetyloglycolicum
- 23 % Fel. tauri siccum
- 10 % Calcium carbonicum
- 10 % Natrium hydrocarbonicum
- 14 % Excipiens
- 28 % Massa operculatoria

30
8499